

СТАНІСЛАВ ОЛЕКСАНДРОВИЧ КУДІНОВ

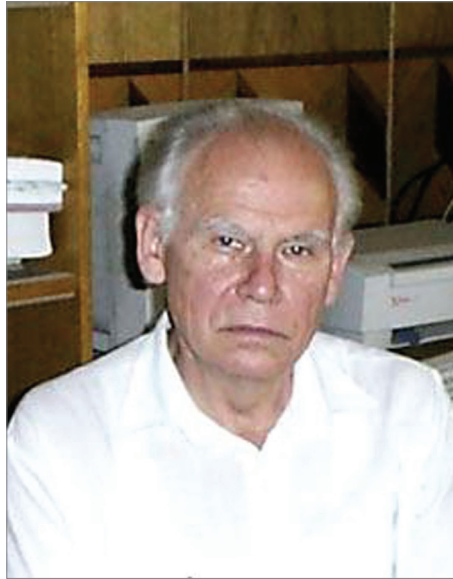
До 75-річчя від дня народження

Доктор біологічних наук, професор, один із провідних спеціалістів України в галузі ензимології Кудінов Станіслав Олександрович народився 8.06.1937 р. в м. Джамбул республіки Казахстан. Після закінчення навчання на хімічному факультеті Київського державного (зараз національного) університету імені Тараса Шевченка (1957–1962 рр.), отримав спеціальність хіміка і був направлений на роботу до Інституту біохімії АН УРСР інженером у відділ біохімії нервової системи, яким керував академік О. В. Палладін. У 1966–1967 рр. обіймав посаду молодшого наукового співробітника. У 1967 р. С. О. Кудінов успішно захистив кандидатську дисертацію на тему «Исследование основного белка головного мозга». Науковими керівниками його роботи були академік О. В. Палладін і доктор біол. наук Н. М. Полякова. З 1969 до 1977 р. Станіслав Олександрович працював старшим науковим співробітником у цьому ж відділі. У 1967–1969 рр. він був вченим секретарем Інституту біохімії.

З 1970 р. темою його наукової роботи було дослідження транспорту іонів кальцію в нервових клітинах і в 1980 р. він успішно захистив докторську дисертацію «Системы транспорта Ca^{2+} в субклеточных структурах нервных клеток». У 1983 р. йому присвоєно вчене звання професора за спеціальністю «біохімія», а у 1985 р. за монографію «Системы транспорта Ca^{2+} в нервных клетках» (К.: Наукова думка, 1983. – 158 с.) він був удостоєний премії АН УРСР імені академіка О. В. Палладіна.

З 1977 до 2009 р. – Станіслав Олександрович очолює відділ хімії і біохімії ферментів (ензимів) Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна (з 2009 р. працює головним науковим співробітником цього самого відділу), у зв'язку з чим змінюється напрямок його наукових інтересів.

З 1978 до 1991 р. згідно з договором про науково-технічне співробітництво з Тихооке-

анським інститутом рибного господарства та океанографії (ТІНРО) Міністерства рибного господарства СРСР під керівництвом С. О. Кудінова було проведено дослідження з виділення ензимів із відходів рибної промисловості. Одержані результати було захищено 17 авторськими свідоцтвами, опубліковано багато наукових статей, співробітниками ТІНРО захищено дві кандидатські дисертації.

Надалі під керівництвом Станіслава Олександровича у відділі, який він очолював понад 30 років, було про-

ведено широкі дослідження ключового ензиму фібринолітичної системи крові – плазміну (3.4.21.7) та молекулярних механізмів його взаємодії з іншими компонентами системи. Велику увагу в роботі було приділено дослідженню доменної структури плазміногену, механізму фібринолізу, створенню афіннохроматографічної системи фракціонування крові (12 протеїнів), конструюванню афінних сорбентів методом фотополімеризації, створенню тромболітичного лікарського препарату плазміногену, розробленню концепції проведення тромболітичної терапії відповідно до механізму фібринолізу з використанням препарату плазміногену як основного тромболітичного агента, так і в комплексі із тканинним активатором у фізіологічних дозах.

Слід зазначити, що з'ясування механізму функціонування та регуляції фібринолітичного процесу Станіслав Олександрович розпочав зі створення афінних сорбентів для виділення плазміногену і його структурних фрагментів. За допомогою гідролізу проензиму еластазою та іншими ензимами і використання синтезованих афінних сорбентів було одержано структурні фрагменти плазміногену у високоочищеній формі. На той час це був зовсім новаторський підхід.

Значну увагу С. О. Кудінов приділяв застосуванню плазміногену як тромболітичного препарату в медичній практиці. Одержані

позитивні результати цих досліджень було підтверджено в ГНЦ РАМН (м. Москва) в дослідях на моделі тромбозу у тварин під час проведення доклінічних досліджень тромболітичного лікарського препарату плазміногену для лікування очних хвороб. У медичну практику плазміноген був впроваджений Інститутом біохімії ім. О. В. Палладіна (Київ) та Українським НДІ очних хвороб і тканинної терапії ім. акад. В. П. Філатова АМН України (м. Одеса).

Клінічні дослідження застосування препарату плазміногену для терапії інсультів також підтвердили його високу ефективність. Після проведення доклінічних випробувань рішенням Фармакологічного комітету Міністерства охорони здоров'я Росії (1993 р.) підприємству «Діалек» (м. Мінськ) було дозволено провести клінічні випробування пре-

парату «Плазміноген». У 1994 р. Міністерство охорони здоров'я Республіки Білорусь зареєструвало лікарський препарат під назвою «Діаплазмін».

Станіслав Олександрович постійно приділяв увагу вихованню молодих наукових спеціалістів. Під його керівництвом підготовлено 20 кандидатів наук, виконано безліч курсових і дипломних робіт. Допомогу молодим науковцям він надавав і як рецензент багатьох наукових статей і дисертацій.

У науковому доробку С. О. Кудінова понад 200 наукових статей, одна монографія, одержано близько 30 авторських свідоцтв, впроваджено дев'ять ензиматичних і один лікарський препарат. Результати своєї роботи він неодноразово доповідав на міжнародних, всесоюзних, республіканських з'їздах, конференціях, симпозіумах тощо.

Дирекція та колектив співробітників Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна щиро вітають шановного Станіслава Олександровича із 75-річчям від дня народження і 50-річчям роботи в інституті, висловлюють йому щирю повагу і вдячність за самовіддане служіння науці, зичать щастя, міцного здоров'я і довголіття!